

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจิ้ง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้นำเสนอ สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะ

#### สรุปผลการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจิ้ง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจิ้ง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหาร การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการวางแผนส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านได้รับผลประโยชน์จากการจัดบริการสาธารณะของอบต.ที่เป็น โครงสร้างพื้นฐานของชุมชน ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมประชุมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนา กำหนดแนวทางพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติงานกับอบต. ในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานให้กับชุมชน และท่านมีส่วน

ร่วมกับอบต. ในการติดตามประเมินผล โครงการที่เป็น โครงสร้างพื้นฐานของชุมชน ตามลำดับ

1.2 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านได้รับผลประโยชน์จากการจัดบริการสาธารณะของอบต. ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดทำแผนพัฒนา กำหนดแนวทางพัฒนา ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติงานกับอบต. ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และท่านมีส่วนร่วมกับอบต. ในการติดตามประเมินผล โครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ตามลำดับ

1.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านได้รับผลประโยชน์จากการจัดบริการสาธารณะของอบต. ในการจัดระเบียบชุมชน/สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและการแก้ไขและป้องกันปัญหาเสพติดให้กับชุมชน ท่านมีส่วนร่วมประชุมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนา กำหนดแนวทางจัดระเบียบชุมชน/สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและการแก้ไขและป้องกันปัญหาเสพติดให้กับชุมชน ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติงานกับอบต. ในการจัดระเบียบชุมชน/สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและการแก้ไขและป้องกันปัญหาเสพติดให้กับชุมชน และท่านมีส่วนร่วมกับอบต. ในการติดตามประเมินผลการจัดระเบียบชุมชน/สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและการแก้ไขและป้องกันปัญหาเสพติดให้กับชุมชน ตามลำดับ

1.4 ด้านการวางแผนส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านได้รับผลประโยชน์จากการจัดบริการสาธารณะของอบต. ที่เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว และการส่งเสริมประชาชนให้มีการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ท่านมีส่วนร่วมประชุมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนา กำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยว และการส่งเสริมประชาชนให้มีการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติงานกับอบต. ในการจัดทำแผนพัฒนา กำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยว และการส่งเสริมประชาชนให้มีการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง และท่านมีส่วนร่วมกับอบต. ในการติดตามประเมินผล การจัดทำแผนพัฒนา กำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยว และการส่งเสริมประชาชนให้มีการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ

1.5 ด้านการบริหาร การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านได้รับผลประโยชน์จากการจัดบริการสาธารณะของอบต.ที่เป็นการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติงานกับอบต.ในการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชุมชน ท่านมีส่วนร่วมประชุมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนา กำหนดแนวทางรักษาความสะอาด การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน และท่านมีส่วนร่วมกับอบต.ในการติดตามประเมินผลการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชุมชน ตามลำดับ

1.6 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านได้รับผลประโยชน์จากการจัดบริการสาธารณะของอบต.ที่เป็นการอนุรักษ์ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ท่านมีส่วนร่วมประชุมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนา กำหนดแนวทางการอนุรักษ์ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติงานกับอบต. ในการอนุรักษ์ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และท่านมีส่วนร่วมกับอบต.ในการติดตามประเมินผล โครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจ้าว อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจ้าว อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน พบว่า การมีส่วนร่วมโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว และด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีต

ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็ก (S) มีส่วนร่วมในการจัดการบริการสาธารณะท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวงัว อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการบริหาร การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มากกว่าประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านขนาดใหญ่ (L) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

### 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการบริการสาธารณะท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวงัว อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการบริการสาธารณะท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวงัว อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประชาชนมีข้อเสนอแนะ จำนวน 4 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ 1) บำรุงรักษาไฟฟ้าส่องสว่างในบริเวณหมู่บ้าน และติดตั้งเพิ่มในบริเวณที่มีมืด 2) ก่อสร้างถนนคอนกรีตในหมู่บ้านให้ครบ และบำรุงรักษาอยู่เสมอ 3) ก่อสร้างคลองส่งน้ำ ถนน และไฟฟ้าเพื่อการเกษตร และ 4) จัดเตรียมแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภคในฤดูแล้ง ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ประชาชนมีข้อเสนอแนะ จำนวน 3 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ 1) ฝึกอบรมให้เยาวชนในหมู่บ้าน เช่น เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ ช่างฝีมืองานเย็บ งานไม้ และงานออกแบบเย็บผ้า 2) สนับสนุนกลุ่มสตรีกลุ่มแม่บ้านให้สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน และ 3) เพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ประชาชนมีข้อเสนอแนะ จำนวน 3 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ 1) จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดเวรยามในหมู่บ้าน (อปพร.) และบำรุงขวัญและกำลังใจสม่ำเสมอ (เบี้ยเลี้ยง) 2) ก่อสร้างและปรับปรุงสนามกีฬาในหมู่บ้านให้ครบทุกหมู่บ้าน เพื่อให้เยาวชนที่ออกกำลังกายห่างไกลยาเสพติด และ 3) จัดอบรมให้ความรู้เยาวชนเกี่ยวกับปัญหาเสพติด ด้านการวางแผนส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ประชาชนมีข้อเสนอแนะ จำนวน 2 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ 1) อบรมให้ความรู้ประชาชนให้มีการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และ 2) จัดหาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ด้านการบริหารการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนมีข้อเสนอแนะ จำนวน 2 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ 1) จัดหาที่ทิ้งขยะ และรถขนขยะ และ 2) ก่อสร้างร่องระบายน้ำและแหล่งกำจัดน้ำเสีย ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนมีข้อเสนอแนะ จำนวน 2 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ 1) สืบทอด

และส่งเสริมประเพณีโบราณต่างๆ เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ งานลอยกระทง เป็นต้น และ  
 2) ส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน (ปราชญ์ชาวบ้าน) เช่น หมอยาโบราณ หมอสมุนไพร หมอลำ หมอแคน เป็นต้น โดยการให้เงินเดือนหรือเบี้ยยังชีพ

## อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจิ้ง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจิ้ง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการวางแผนส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่า การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจิ้ง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ที่ผ่านมา ประชาชนยังมีส่วนร่วมไม่มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และมีรายได้น้อย ทำให้ไม่ค่อยให้ความสนใจในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่นของอบต. เพราะคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนเองและต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในเรื่องของการประกอบอาชีพ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของอบต.จึงควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมผ่านสื่อที่หลากหลายรูปแบบ เช่น ป้ายโฆษณา หอกระจายข่าว สิ่งพิมพ์ หรือการจัดอบต.เคลื่อนที่ เพื่อให้ความรู้ประชาชน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอัครเดช คัมภีระมนต์ (2550) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในระบบการบริหารงานกิจการสาธารณะของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ซึ่งพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ การจัดสรรงบประมาณประจำปี การทำประชาพิจารณ์ เพื่อรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และการจัดทำประชาคมติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด อีกทั้งการจัดทำแผนงาน โครงการ



ต่าง ๆ ยังถูกกำหนดโดยเจ้าหน้าที่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน มีผลให้การนำนโยบาย แผนงานไปปฏิบัติไม่สอดคล้องกับความต้องการ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างยั่งยืน

จากผลการศึกษาในมุมมองด้านขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล นั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนในตำบลส่วนใหญ่มีรายได้น้อยและฐานะยากจน ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพเกษตรกรซึ่งต้องทุ่มเทแรงกายทั้งวันจึงไม่ค่อยให้ความสนใจในการบริหารกิจการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของภักจิรา ปกป้อง (2546) ที่ได้ศึกษาการประเมินผลการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมและเป็นรายด้านทุกด้านคือด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านการร่วมตรวจสอบ และด้านการร่วมปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เนื่องมาจากประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล เพราะประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล เพราะประชาชนในชนบทส่วนมากยังมีความยากจน และยังใช้เวลาส่วนใหญ่ในเรื่องการประกอบอาชีพตนเอง ซึ่งทำให้ความสนใจในเรื่องอื่นๆ น้อยลง เพราะประชาชนยังไม่เข้าใจเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจการปกครองตนเองขององค์การบริหารส่วนตำบล

นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการประเมินผลน้อยที่สุดในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประเมินผลนั้นต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการเป็นคณะทำงาน ไม่กี่คน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยทราบเรื่อง ดังนั้น อบต.หัวงัว จึงควรสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลให้มากขึ้น เช่น การมีส่วนร่วมในการเลือกคณะกรรมการประเมินผลด้วยตนเอง ไม่ใช่กำหนดเองโดย อบต.

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวงัว อำเภอฝางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน พบว่า ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็ก (S) มีส่วนร่วมในการจัดบริการ

สาธารณะท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการบริหาร การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มากกว่าประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านขนาดใหญ่ (L) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารในหมู่บ้านขนาดเล็กดีกว่า นอกจากนี้หมู่บ้านขนาดเล็กยังมีลักษณะเป็นสังคมชนบทแบบดั้งเดิม ชาวบ้านยังร่วมแรงร่วมใจกันดี ในขณะที่หมู่บ้านขนาดใหญ่ก็มีลักษณะเป็นสังคมชนบทกึ่งเมืองประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ต้องดิ้นรนแข่งขัน ทำให้การมีส่วนร่วมน้อยกว่าประชาชนในหมู่บ้านขนาดเล็ก

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการบริการสาธารณะท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งที่ประชาชนมีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือการบำรุงรักษาไฟฟ้าส่องสว่างในบริเวณหมู่บ้าน และติดตั้งเพิ่มในบริเวณที่มีมืด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การมีไฟส่องสว่างทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และอาจเป็นเพราะ โครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของประชาชน เป็นต้น ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต สิ่งที่ประชาชนมีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ การฝึกอาชีพให้เยาวชนในหมู่บ้าน เช่น เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ อาชีพช่างฝีมืองานเชื่อม งานไม้ และงานออกแบบเย็บผ้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนต้องการให้เยาวชนมีอาชีพติดตัว และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มากกว่าการไปมั่วสุมหรือไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย สิ่งที่ประชาชนมีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดเวรยามในหมู่บ้าน (อปพร.) และบำรุงขวัญและกำลังใจสมน้ำเสมอ (เบี้ยเลี้ยง) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัจจุบัน อปพร. มีบทบาทในการรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านเป็นอย่างมาก การมีเวรยามในหมู่บ้านจะทำให้ประชาชนรู้สึกอุ่นใจ และรู้สึกปลอดภัย

ด้านการวางแผนส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว สิ่งที่ประชาชนมีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ การอบรมให้ความรู้ประชาชนให้มีการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันประชาชนใช้จ่ายฟุ่มเฟือยทำให้เป็นหนี้สิน การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะทำให้ประชาชนดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน ด้านการบริหารการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนสิ่งที่ประชาชนมีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ การจัดหาที่ทิ้งขยะ และรถขนขยะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ขยะในหมู่บ้านมีปริมาณมากขึ้นแต่ยังไม่มีบริเวณหรือพื้นที่สำหรับการกำจัดขยะและมีเตาเผาขยะของ อบต. ที่ใช้ในกิจการสาธารณะท้องถิ่น ดังนั้นการมีที่ทิ้งขยะ และมี

รณขณะไปทำลายจะทำให้หมู่บ้านสวยงามน่าอยู่และเป็นการควบคุมการเสี่ยงต่อพาหะนำโรคต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งที่ประชาชนมีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือการสืบทอดและส่งเสริมประเพณีโบราณต่างๆ เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ บุญกุ่มข้าวใหญ่ งานลอยกระทง ฯลฯ เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเพณีต่าง ๆ เหล่านี้ ผูกพันและอยู่คู่กับคนไทยมานาน ประชาชนจึงอยากให้ อบต.ช่วยส่งเสริมสนับสนุนและรักษาไว้ให้คงอยู่ตลอดไป

## ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่น กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจั่ว อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

เนื่องจากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่น กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจั่ว อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาผลการศึกษาในขั้นตอนของการมีส่วนร่วมพบว่าขั้นของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นถึงแม้จะอยู่ในระดับปานกลางแต่ก็ถือว่าต่ำที่สุดในทุกด้าน ดังนั้น อบต.ห้วยจั่ว ควรศึกษาว่าจะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นได้อย่างไร โดยควรดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ดังนี้

1.1 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน

1.2 ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมผ่านสื่อที่หลากหลายรูปแบบ เช่น ป้ายโฆษณา หอกระจายข่าว สิ่งพิมพ์ หรือการจัดอบต.เคลื่อนที่ เพื่อให้ความรู้ประชาชน เป็นต้น

1.3 เพิ่มช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างกว้างขวาง เช่น การมีตู้รับฟังความคิดเห็นติดตามหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน หรือการแจ้งเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่ออบต. ได้อย่างรวดเร็ว



1.4 ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น มีของรางวัล หรือค่าตอบแทนเล็กๆน้อยๆ สำหรับประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับ อบต.

## 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่นของอบต. ในพื้นที่ใกล้เคียงกันว่ามีส่วนที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

2.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณะท้องถิ่นของอบต. เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้น



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม  
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY